

Novinky zahraniční knihovnické literatury

Pozn. redakce: V následujících referátech francouzských článků se vyskytuje slovní spojení „dokumentační politika“. Jde o doslovný překlad specifického francouzského termínu „la politique documentaire“, který je chápán jako řízení knihovnických sbírek v nejšířším slova smyslu – od akvizice a její koncepční přípravy a plánování rozvoje fondů, přes organizaci jejich využívání, hodnocení tohoto využití; zahrnuje všechny procesy umožňující kontrolovat rozvoj sbírek, včetně uchovávání (a vyřazování). Proto jsme kalk „dokumentační politika“ z praktických důvodů použili.

NGUYEN, Claire a Christine OLLENDORFF. Politique documentaire et science ouverte, la nouvelle donne?: entretien croisé avec Christine Ollendorff et Claire Nguyen [Dokumentační politika a otevřená věda, karty jsou rozdány?: rozhovor s Christine Ollendorff a Claire Nguyen]. *Bulletin des bibliothèques de France (BBF)*. 2022-1. ISSN 1292-8399. Dostupné z: <https://bbf.enssib.fr/consulter/bbf-2022-00-0000-007>.

Christine Ollendorff je vedoucí pracovnící v oblasti dokumentace a vývoje na Vysoké škole umění a řemesel v Paříži. Profesně se angažuje v akademickém konsorciu Couperin, vyjednává s vydavateli ve vědě a technice a zajímá se o uplatňování politiky otevřené vědy v institucích. Claire Nguyen je odpovědná za oddělení dokumentační politiky na pařížské univerzitě Dauphine-PSL. I ona působí v konsorciu Couperin, vyjednává s vydavateli v ekonomii, medicíně a zajímá se o dokumentační politiku online zdrojů. Pro BBF v tomto rozhovoru analyzují dopady otevřené vědy na dokumentační politiku a vývoj profesních kompetencí. Uplatňování politiky otevřené vědy s sebou přineslo mnohé změny v oblasti akvizice dokumentů. Nguyen připomíná, že první a historická změna nastala s příchodem hybridních časopisů. Kromě tradičně placených obsahují i články v režimu otevřeného přístupu, přesto mnozí vydavatelé nesnížili předplatné, i když mohli. Konsorcium se uchýlilo k řadě pracovních kroků, které knihovnám pomáhají náklady snížit. Další změna nastala v roce 2021 v souvislosti s přijetím evropské směrnice o autorských právech. Pro vědecké účely je nyní konečně možné používat metodu dolování z textů a dat a vědci mohou využívat výhod, které přístup Big data (Velká data) nabízí. V interní rovině se jako velmi důležitá ukazuje spolupráce mezi odděleními pro podporu vědy a dokumentační politiku.

Podle Ollendorff se konsorcium a jeho zástupci snaží při každém vyjednávání o zdroji brát v potaz rozdíly mezi institucemi ve velikosti a zaměření. Univerzitní knihovny jsou každoročně dotazovány, jaké zdroje potřebují a jaké jsou jejich rozpočtové možnosti. Získané informace jsou promítnuty do dokumentu, který slouží vyjednávačům jako vodítko. Při posuzování kvality není až tak důležité, zda se jedná o zdroje nakupované jednotlivě nebo o skupinu zdrojů. Nguyen vyjmenovává kritéria, která je vždy třeba zhodnotit: kritéria vědecká (kvalita, důvěryhodnost a známost autorů i vydavatele), adekvátnost tematiky pro uživatele instituce, rozsah sbírek (objem, čerstvost dat, četnost aktualizací a hloubka dat, čímž elektronická forma přesahuje papírovou), technická kritéria (např. interaktivní obsah, kvalita obrázků, technické hledisko přístupu, vzdálený a neomezený přístup, kvalita vyhledávače, nástroje pro tvorbu citací, monitoring, sdílení aj.), licenční podmínky (bez omezujících DRM, neomezený přístup k obsahu, široká autorizovaná užití).

Obě informační specialistky se shodují, že pokud se univerzita rozhodne uzavřít smlouvu, kterou se zásadně mění předchozí podmínky spolupráce, je třeba o tomto složitém a otázkách vyvolávajícím kroku s vedením instituce diskutovat. Nejlépe přímo

vstoupit do „tvrdého jádra“ vyjednávacího procesu. Univerzitní knihovna je v něm prostředním článkem mezi vedením a uživateli.

Na otázku, co znamená být odpovědným pracovníkem za dokumentační politiku v roce 2022 ve Francii, Nguyen mimo jiné vyjmenovává nezbytné kompetence: tradiční knihovnické, technické, finanční, právní, eventuálně i vyjednávací. Přidejme kompetence pedagogické při vysvětlování všech výše uvedených aspektů spolupracovníkům, dostatek času pro sledování změn (monitoring) a vůbec schopnost pracovat pod časovým napětím a zvládat stres. Ollendorff dodává, že pokud má být do roku 2030 věda 100% otevřená, akviziční politika se dosti radikálně promění a na tyto změny musíme být my i naši uživatelé připraveni.

DEPUYDT, Yaëlle. Faire de la politique documentaire, c'est faire vivre un établissement à travers toutes ses facettes: entretien avec Yaëlle Depuydt [Uplatňování dokumentační politiky znamená oživení instituce ve všech aspektech: rozhovor s Yaëlle Depuydt]. *Bulletin des bibliothèques de France (BBF)*. 2022-1. ISSN 1292-8399. Dostupné z: <https://bbf.enssib.fr/consulter/bbf-2022-00-0000-004>.

Yaëlle Depuydt získala během své kariéry bohaté zkušenosti z různých knihovnicko-informačních povolání v několika institucích. V současné době je ředitelkou budoucí hybridní a sdílené mediátéky ve městě Cyoing na severu Francie. Časopisu BBF osvětlila svoji koncepci „síťové“ dokumentační politiky a přidala několik praktických rad.

Dokumentační politika každé instituce se zrcadlí ve všech jejích činnostech. Jakým výzvám čelí ve veřejných knihovnách? Bezesporu nedostatku času. Promyšlet, předvídat, plánovat a konečně řídit dokumentační politiku vyžaduje pravidelný a dlouhodobý časový závazek. Pokud chceme navíc uskutečnit úplně nový projekt, který má být viditelný a úspěšný, je třeba získat podporu zřizovatele. Měl by být na naší straně od počátku, jinak hrozí obtíže rozpočtové, komunikační i praktické. Stejně tak je třeba myslet na vzdělávání současných i budoucích kolegů. Kurzy o dokumentační politice jsou na knihovnických oborech francouzských univerzit a v dalších institucích vyučovány již dlouhou dobu. I když jsou velmi přínosné, mnoho knihovníků o ně nemá zájem či je považují za ztrátu času. V době sociálních sítí, *fake news* a možných útoků na knihovny může být výzvou také dokumentační politiku každé instituce obhájit, zprůhlednit a zviditelnit.

Jako největší přínos spolupráce knihoven v oblasti tvorby knihovních fondů na regionální úrovni Depuydt uvádí rozpočtové úspory. Zároveň je to jeden z nejlepších argumentů při představování projektu zřizovateli. Při nákupu zdrojů pro regionální síť jste nuceni na sbírku pohlízet z širšího úhlu a brát v potaz rozlehlejší teritorium. Každá knihovna nakoupí publikace, které v daném roce získaly literární ceny, po počátečním zájmu čtenářů pak ale mnohé z těchto knih budou ležet roky na policích. Regionální spolupráce umožní rozložit nákupy těchto knih mezi větší počet institucí, uživatel se pak může obrátit na jakoukoli knihovnu sítě. Knihovny by měly mít společná loga, nástroje komunikace, signování i kulturní aktivity. Na druhou stranu existuje mnoho aspektů, které by mohly od spolupráce odradit: není jednoduché přemýšlet o několikanasobně větších fondech, než je ten vlastní, složitější může být i získání podpory od zřizovatelů, jelikož na širší regionální úrovni mohou do debat vstupovat konflikty zájmů.

Pro uplatňování dokumentační politiky instituce využíváme několik nástrojů: analýzu města/oblasti a diagnózu politické situace v místě; analýzu fondu (využívat jednotně zpracovávané dlouhodobé statistiky); nástroje pro stanovení hlavních os dokumentační politiky (ve Francii již klasický dokument nazývaný „charta sbírek“, popisy oborových segmentů, několikaleté výhledy apod.); nástroje k hodnocení, které budou vytvořeny na základě cílů stanovených v předchozím bodě. V praxi to znamená fyzické „ponoření se“

do sbírek, jejich zhodnocování (i s ohledem na mínění čtenářů, kteří se (ne)vracejí) a občasné přemístění, komunikaci s kolegy v jiných institucích, s uživateli-experty. Pro každý segment sbírek (obor) by měl být stanoven pracovník, který za něj bude zodpovědný, a to nejlépe od začátku projektu. V tomto ohledu mohou spolupracovat i dobrovolníci-experti. Dobré vztahy se zřizovatelem a jeho zástupci jsou základním kamenem každého projektu. Je třeba s nimi maximálně komunikovat: pravidelně je zvat na pracovní schůzky a celkově seznamovat s činností knihovny (mediatěky). Návštěvy jiných knihoven a kulturních institucí jsou dobrým výchozím bodem při vyjednávání o nové službě nebo akci. Je vhodné každoročně předkládat zprávu o činnosti – ale stručnou, obsahující spíše graficky zpracované informace. U dlouhých textů si nemůžeme být jisti, zda jsou čteny.

K tomu, aby byla splněna mise veřejné knihovny/mediatěky, musí být obyvatelé do dokumentační politiky aktivně zapojeni.

DELESPIERRE, Louis. Livres au trésor: intégrer un fonds de littérature jeunesse en bibliothèque universitaire [Pokladnice knih: jak integrovat sbírku literatury pro děti a mládež do univerzitní knihovny]. *Bulletin des bibliothèques de France (BBF)*. 2022-1. ISSN 1292-8399. Dostupné z: <https://bbf.enssib.fr/consulter/bbf-2022-00-0000-005>.

Zaměstnanci veřejné knihovny v Bobigny na pařížském předměstí Seine-Saint-Denis založili v 80. letech 20. století knihovni sbírku pro děti a mládež nazvanou Pokladnice knih (*Livres au trésor*, LAT). Složení fondu kopíruje geografické a historické zvláštnosti oblasti a obyvatelstva – 97 % děl je sice ve francouzštině, ale hojně se zabývají tématy imigrace, exilu a míšení ras. Žádné knihy nebyly během let vyřazeny, sloužily široké veřejnosti a školám. Avšak Pokladnice knih ukončila v roce 2010 činnost a sbírky byly věnovány dnešní Université Sorbonne Paris Nord. Tímto krokem fondy získaly status kulturního dědictví a nové čtenáře: nyní jsou jimi vysokoškolští pedagogové, studenti a širší (odborná) veřejnost. Sbírkou se staly předmětem bádání a univerzitního vzdělávání pro obory všeobecná literatura a komparatistika, dějiny knih a jejich vydávání a učitelské obory. Na jiných francouzských univerzitách nemají studenti literatury podobnou sbírku k dispozici. Nový majitel se zavázal nepřetrhnout územní kontinuitu a navázat na předchozí doplňování a zhodnocování fondu. Pokladnice knih je spravována zaměstnanci univerzitní knihovny spolu s univerzitní vědeckou skupinou Medialect, takže přirozeně dochází ke spolupráci informačních profesionálů a vědců.

Na univerzitní půdě je velká část fondu Pokladnice knih přístupna pouze k prezenční konzultaci na požádání. Nedávné přírůstky, které jsou na trhu stále k zakoupení, jsou volně dostupné. Sbíрка obsahuje více než 50 000 monografií, ale také časopisy, nakladatelské katalogy a archivní materiály. Nejvíce jich bylo pořízeno v letech 2000–2009. Naprostá většina děl je chráněna autorskými právy a neexistuje jejich digitální verze.

Vědecká hodnota sbírek byla v roce 2018 stvrzena prestižním označením CollEx-Persée, čímž fondy získaly na věhlasu, stejně jako celá univerzita. Přicházejí noví uživatelé i dary z jiných knihoven. Získáním tohoto označení byla symbolicky dovršena změna využití fondu, který bude oproti svému původnímu určení nadále prioritně sloužit k výzkumu a vzdělávání.

Pokud pro knihovnu vybíráme přírůstky z literatury vydané pro děti a mládež, není stále snadné se oprostit od moralistických tendencí. Přitom tzv. *childhood studies* pohlíží na dítě jako na samostatnou bytost, schopnou analýzy a hodnocení, již od 70. let minulého století. Navíc většina fondu není určena ve volném výběru dětem a mládeži z široké veřejnosti, jak to zamýšlejí vydavatelé, ale zpřístupňována v omezeném režimu

vědcům a studentům. Jedná se o knihy s kulturní hodnotou. Akviziční politika zde musí být maximálně neutrální, založená na pečlivém monitoringu a hlubokých a upřímných rozhovorech s uživateli. Každý rok dochází k aktualizaci rozvojového plánu, který slouží jako vodítko při výběru nových dokumentů. Prvním kritériem akviziční politiky je procentuální zastoupení určitých typů dokumentů. Druhým je jejich tematické zaměření.

Jak již bylo řečeno, přírůstky do fondu LAT zrcadlí témata, která rezonují v dané oblasti: historicky je to migrace, exil a válka jako hlavní příčina pohybu obyvatel. Aktuálně také téma plánovaných Olympijských her v Seine-Saint-Denis v roce 2024 s nezanedbatelným dopadem na urbanistický rozvoj území. S ohledem na převažující zaměření univerzity jsou to pak vědy medicínské, vědy o tvorbě osobnosti, ekologie aj. Fondy LAT fyzicky sousedí s Národní sbírkou společenských her (*Fonds patrimonial du jeu de société*), a jelikož spolu tematicky souvisejí a doplňují se, uživatelé oceňují spolupráci obou institucí. Fondy Pokladnice knih jsou předmětem studia mnoha oborů vyučovaných na této univerzitě. Pravidelně jsou pořádána setkání s autory, konference, návštěvy školních tříd a dílny tvůrčího psaní. Mnoho dětí zde přijde poprvé do kontaktu s univerzitou. V článku jsou rovněž představeny evropské projekty G-BOOK 1 (*Gender Identity: Child Readers and Library Collections, 2017–2018*) a G-BOOK 2 (*European teens as readers and creators in gender-positive narratives, 2020–2023*), podporující otevřenost, respekt a pozitivní přijetí osob s odlišnou genderovou identitou.

LEE, Valérie a Camille SIMON CHANE. L'intelligence artificielle au chevet des collections imprimées: un outil d'alerte pour la conservation-restauration: entretien croisé avec Valérie Lee et Camille Simon Chane [Tišťené sbírky v péči umělé inteligence: nástroj upozornování při konzervování a restaurování knih: rozhovor s Valérie Lee a Camille Simon Chane]. *Bulletin des bibliothèques de France (BBF)*. 2022-1. ISSN 1292-8399. Dostupné z: <https://bbf.enssib.fr/consulter/bbf-2022-00-0000-009>.

Co kdybychom mohli při základních úkonech konzervování a restaurování knih využívat pokroků umělé inteligence? Co kdyby neuronové sítě byly schopny odhalit poškození materiálů? Takové jsou cíle projektu, na kterém spolupracují experti na umělou inteligenci a restaurátoři kulturního dědictví z laboratoře ETIS z Cergy Paris Université. Je realizován ve spolupráci s Národním archivem Francie a dalšími institucemi. V rámci své doktorské práce ho vede Valérie Lee, jež má za sebou bohatou mezinárodní kariéru v uměleckých institucích. Spolu s Camille Simon Chane, přednášející na Vysoké škole elektroniky a jejích aplikací, odpovídají na otázky časopisu BBF.

V současné době je v knihovnách stav knih k restaurování zkoumán ručně. V institucích, jejichž fondy čítají více než 100 000 svazků, se to stává lidsky nemožným a jakákoli další manipulace jen zhoršuje stav dokumentu. A jelikož u knih na polici bývá poškození hřbetu vazby okem viditelné, je cílem projektu získat takový nástroj, který by umožnil první hrubé vytřídění. Police s knihami jsou vyfoceny a fotografie vloženy na příslušné webové stránky. Nástroj fotografie analyzuje a vytvoří excelový dokument obsahující signatury jednotlivých knih spolu s popisem jejich stavu. V ideálním případě bude vyvinut nástroj, který bude možno používat nejen u sbírek kulturního dědictví, ale adaptovat i na běžné typy sbírek.

Jaký je přínos zamýšlené aplikace v souvislosti s existujícími projekty umělé inteligence? Francouzští restaurátoři knih již několik let využívají aplikaci ArchAIDE, která archeologům pomáhá identifikovat úlomky keramiky. Vyvíjený nástroj jde podobným směrem, zároveň by měl být co nejjednodušeji ovladatelný. Dalším podobným, ve Francouzské národní knihovně úspěšně aplikovaným projektem, využívajícím umělou inteligenci, je

Dalgoal. Na základě vstupních dat (stav, stáří, materiály a dosavadní péče) předpoví vývoj stavu každé knihy. Na rozdíl od tohoto projektu by měla být nová aplikace využívána knihovnami, kterým chybí dostatek zaměstnanců pro soustavné sledování stavu knih.

Obě dotazované v rozhovoru podrobně popisují postup a užití technologie při hodnocení stavu hřbetu vazby. Přípustná odchylka chyby se bude ideálně blížit 5 %, samozřejmě není tímto způsobem možné analyzovat vnitřek knihy.

Projekt je uskutečňován ve spolupráci s pařížským Muzeem na nábreží Branly (*Musée du Quai Branly*), kde bylo možno aplikaci vyzkoušet na heterogenním fondu – obsahuje vazby různých velikostí, stáří a z různých materiálů. Na podzim roku 2022 měla začít spolupráce s Knihovnou a národním archivem Québecu (*Bibliothèque et Archives nationales du Québec*, BAnQ), kde by v blízké budoucnosti mělo dojít k digitalizaci knižního fondu v tempu 15 000 svazků ročně, přičemž BAnQ nemá dostatek personálních kapacit pro zjišťování objemu poškozených vazeb vyžadujících restaurování, křehkých vazeb brožur, publikací opatřených spirálovými vazbami, které se musí před digitalizací odstranit, což prodlužuje celý proces. Aplikace byla rovněž ozkoušena ve francouzském Národním archivu, konkrétně na fondu registrů Parlamentu Paříže (*Parlement de Paris* – historická, královská soudní instituce, pozn. red.).

V závěru článku Valérie Lee popisuje, jaká zpočátku byla a nyní je její role v projektu a jak se jí podařilo zajistit expertní informatickou oporu. Jmenuje členy týmu (včetně stážistů), jejich domovské instituce a úlohy, které v projektu mají.

PIEYRE, Clément. Les mutations de la politique documentaire dans l'enseignement supérieur et la recherche: entretien avec Clément Pieyre [Proměny dokumentační politiky v terciárním vzdělávání a vědě: rozhovor s Clémentem Pieyrem]. *Bulletin des bibliothèques de France (BBF)*. 2022-1. ISSN 1292-8399. Dostupné z: <https://bbf.enssib.fr/consulter/bbf-2022-00-0000-006>.

Clément Pieyre vede Diderotovu knihovnu v Lyonu. V předchozích více než 15 letech působil v knihovnách, jejichž fondy jsou kulturním dědictvím, a taktéž v knihovnách vědeckých.

Diderotova knihovna v Lyonu (*Bibliothèque Diderot de Lyon*) je studijní a vědeckou knihovnou náležející k prestižní vysoké škole *École Normale Supérieure* (ENS), svým zaměřením je multidisciplinární. Největší proměny dokumentační politiky zde nastaly se změnami v pojetí vědeckotechnických informací na celonárodní úrovni: rozvoj spolupráce v rámci knihovnických sítí, zapojení vědců a vysokoškolských pedagogů do tvorby dokumentační politiky, větší důraz na přístupnost informací. Avšak jestliže akvizice dokumentů zůstává základním prvkem dokumentační politiky, není jejím prvkem jediným. Při tvorbě sbírek musí docházet k nepřetržitému dialogu mezi osobami odpovědnými za jednotlivé sbírky, vyjednávající elektronických zdrojů a uživatelé; zároveň se opírat o analýzy využití fondu, aby byl zjištěn skutečný přínos sbírek pro danou komunitu, monitorovat iniciativy týkající se otevřené vědy a jiných volně dostupných zdrojů. Dokumentační politika v mnohém přesahuje knihovnu, v níž je uskutečňována. Je třeba ji přizpůsobit novým formám vědy a položit si otázku: Pro co a pro koho nakupujeme? V univerzitní knihovně dáváme přednost těm odvětvím, bez kterých by se instituce neobešla.

Nést zodpovědnost za dokumentační politiku ve francouzské univerzitní knihovně dnes znamená umět propojit celonárodní nabídku s dokumentační politikou vlastní instituce, plánovat a dohlížet na to, jak jsou sbírky jednotlivými týmy spravovány, dobře znát nové dokumenty na trhu a vyměňovat si zkušenosti s geograficky bližšími i vzdálenějšími kolegy. Například Diderotova knihovna se po spojení fondů tří (dříve samostatných) institucí (*École normale supérieure lettres et sciences humaines; Institut national de*

recherche pédagogique; Bibliothèque interuniversitaire de lettres et sciences humaines) rozhodla nabídnout dokumenty přehledně na jediném místě. Nyní je uživatelům k dispozici ve volném výběru 200 000 dokumentů v sedmi studovnách. Na popud knihovny byli ve všech odděleních a laboratořích vysoké školy ENS určeni referenti pro dokumentační politiku. Chystá se vypracování dokumentační charty, jež bude určovat hlavní osy strategie knihovny. Postavení knihovny v rámci vysoké školy bude posíleno, vznikne nástroj pro posouzení dokumentů k nákupu a bude možné ohodnotit práci ve fondech dokumentů vykonanou, probíhající a plánovanou.

BARRET, Nicolas. Jeux vidéo en bibliothèque: des collections pas comme les autres?: l'exemple de la bibliothèque départementale du Val-d'Oise [Videohry v knihovnách: sbírky, které se od ostatních liší?: příklad okresní knihovny ve Val-d'Oise]. *Bulletin des bibliothèques de France (BBF)*. 2022-1. ISSN 1292-8399. Dostupné z: <https://bbf.enssib.fr/consulter/bbf-2022-00-0000-003>.

Videohry jsou již dvě desetiletí oblíbenou volnočasovou aktivitou Francouzů a Francouzek – podle statistik příležitostně hraje 77 % obyvatel starších deseti let – a během covidových karantén jejich popularita ještě vzrostla. Překvapivě se průměrný věk hráčů pohybuje mezi 33 a 42 lety, v závislosti na zařízení. Videohry jsou bezesporu finančně výhodným obchodním artiklem a francouzské Ministerstvo kultury podporuje jejich domácí produkci. Začalo se na ně pohlížet jako na kulturní prvek a po roce 2000 vzniklo několik iniciativ na podporu videoher v knihovnách, přesto ve většině knihoven stále těžko nacházejí své místo. Může to být dáno neznalostí na straně knihovníků, ale i nedostatečným rozpočtem. Pokud jsou na videohry nějaké prostředky alokovány, týká se to největších knihoven nebo knihovních sítí aglomerací. Přesto existují výjimky. Okresní knihovna ve Val-d'Oise se rozhodla zmodernizovat knihovny ve své správě a nabídkou videoher podpořit sociální vazby. Propagační a podpůrnou kampaň vede od roku 2011.

Roční rozpočet na tyto fondy se zde od roku 2016 více než zčtyřnásobil a je díky němu možné pořídit většinu produkce dodávané na konzolách. Z praktických důvodů knihovna zatím neuvažuje o nakupování jiných typů her. Pořizuje hry nejpopulárnější i tzv. pro labužníky, avšak ve většině případů určené pro děti. Dnes nabízí 1 400 her. Při zapůjčování jednotlivých titulů nepožaduje souhlas od vydavatele, protože se málokdy dočká odpovědi, a navíc CD a vinyly se půjčují již desetiletí, aniž by bylo vydavatelům placeno zvláštní zápůjčné.

Společné hraní videoher se může stát způsobem, jak rozšířit stávající nabídku kulturních akcí pro děti. Ve Val-d'Oise a v partnerských knihovnách se tento nápad zrodil v roce 2010: byly nakoupeny balíčky her a potřebné technické vybavení pro hru ve skupině přímo v knihovně. U některých knihovníků tento krok nejdříve vyvolával nesouhlas až kritiku, jež však měla často původ v neznalosti média. Do knihovny se podařilo přivést nové uživatele zejména z řad dospívajících, vylepšit její obraz a posílit roli spojovacího článku ve společnosti. Po knihovnících není nic zvláštního požadováno; stačí asi 5 m² prostoru pro konzolu a hru si před uvedením ozkoušet. Jako mírně problematická se může jevit otázka záložních kopií, stejně tak je třeba po každé výpůjčce hru zkontrolovat a pravidelně aktualizovat verze. Během covidové krize pochopitelně nastal pokles v poptávce po skupinovém hraní v knihovnách, ale v roce 2021 bylo opět na vzestupu. V posledních letech výrazně vzrostl počet nabízených videoher v knihovnách okresu, ale většinu z nich nakoupilo jen asi pět největších institucí. Přesto bude podpora digitalizace a videoher pokračovat, zejména ve znevýhodněných nebo méně obydlených oblastech.

Okresní knihovna ve Val-d'Oise se již dlouhou dobu aktivně zabývá zaváděním nových technologií a podporou rozvoje příslušných dovedností občanů regionu, pořádá

konference a bezplatné školení pro své partnery. Od roku 2015 realizovala několik ambiciózních projektů, podporovaných správou okresu i dotovanými státem, s cílem zpřístupnit občanům digitální technologie, zmodernizovat obraz knihovny a vylepšit poskytované služby. V roce 2019 se jí od Ministerstva kultury podařilo získat prestižní označení Digitální referenční knihovna (*Bibliothèque numérique de référence*, jde o program podpory územních samospráv v zájmu zavádění špičkových technologií do knihoven). V této linii chce pokračovat do budoucna (vytvořit nový portál, zavést nový automatizovaný knihovní systém, RFID, také zaměstnat specialistu-mediátora) a chce si udržet vysoký standard nabízených služeb i školení pro zaměstnance knihoven.

Autor článku je oblastní referent (metodik) a mluvčí okresní knihovny ve Val-d'Oise, kde měl dříve na starosti pořádání kulturních aktivit. V roce 2011 se mu první nabídkou videoher podařilo propojit vlastního koníčka se zaměstnáním. Vytvořil a spravuje populární facebookovou skupinu „Hra v knihovně“ (*Jeu en bibliothèque*).

Zpracovala: Mgr. Veronika Tichá

Redakčně upravila: PhDr. Anna Machová

TICHÁ, Veronika. Novinky zahraniční knihovnické literatury. *Knihovna: knihovnická revue*. 2023, 34(1), 106–112. ISSN 1801-3252.